

Warszawa, 2007-09-18

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

604/914/O14/2007

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wplynęło dn. 20.09.07

nr. 5852 podpis

SEKRETARIA
Biura Prac Senackich
wplynęło dn. 21.09.07
nr. 586 podpis

Pan Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Andrzeja Kaweckiego podczas 37. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 26 lipca br., w sprawie rehabilitacji represjonowanych w PRL za postawę patriotyczno – solidarnościową oficerów Wojska Polskiego (BPS/DSK-043-514/07), uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Żołnierze, którzy w czasie pełnienia zawodowej służby wojskowej w okresie PRL prezentowali niepożądane z punktu widzenia ówczesnych władz poglądy polityczne oraz postawy światopoglądowe i z tego powodu ponieśli konsekwencje w postaci relegowania z wojska, byli zwalniani na podstawie obowiązujących wówczas przepisów bez wskazywania, że jest to środek represji wobec nich. Z tego względu istnieje trudność w ustaleniu liczby zwolnień z powodów stricte politycznych. Wspomniane postępowanie ówczesnych władz zasługuje na jednoznaczne potępienie i na potrzebę naprawienia wyrządzonych krzywd.

Pragnę poinformować, że działania resortu Obrony Narodowej na rzecz rehabilitacji oficerów represjonowanych w okresie PRL mogą być podejmowane w oparciu o obowiązujący stan prawny. Warunkiem niezbędnym dla podjęcia czynności wyjaśniających są indywidualne wystąpienia osób uważających się za pokrzywdzone lub represjonowane. Istotnym jest zastrzeżenie, że istnieje formalna procedura nadawania statusu „osoby represjonowanej”, która realizowana jest przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w oparciu o ustawę z dnia 24 stycznia 1991 r. *o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego* (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371 ze zm.).

Działania w zakresie powrotu do zawodowej służby wojskowej podjęte zostały w resorcie Obrony Narodowej na podstawie ustawy z dnia 24 maja 1989 r. *o przywróceniu praw pracowniczych osobom pozbawionym zatrudnienia*

za działalność związkową, samorządową, przekonania polityczne i religijne (Dz. U. Nr 32, poz. 172 ze zm.). Zgodnie z jej art. 1 zainteresowani mogli zgłaszać na piśmie stosowne wnioski do dnia 30 czerwca 1990 r. Z powyższego tytułu rozpatrzono wówczas 256 spraw, w tym 126 pozytywnie. Przywrócenie do służby żołnierzy zawodowych ustawowo uwarunkowane było spełnieniem przez nich wymagań w zakresie zdolności zdrowotnej do zawodowej służby wojskowej i nieprzekroczenia wieku 60 lat. W rezultacie przywróconych do służby zostało 82 żołnierzy, którzy spełniali te warunki. Tacy żołnierze wyznaczani byli na równorzędne lub wyższe (do stanu poprzedniego) stanowiska służbowe. W niektórych sytuacjach byli ponownie zwalniani do rezerwy na ich własny wniosek, ze względu na chęć kontynuacji zatrudnienia cywilnego. Okres pozostawania poza służbą został wliczony im do czasu pełnienia zawodowej służby wojskowej. Stosownie do możliwości zastosowania, podjęto jeszcze inne (nie objęte obowiązkiem prawnym) formy usatysfakcjonowania żołnierzy, których uznano za pokrzywdzonych wskutek wymuszonego względami politycznymi lub religijnymi zwolnienia z zawodowej służby wojskowej. Uonorowano ich dodatkowo mianowaniem na kolejny wyższy stopień wojskowy (w ramach poszczególnych korpusów kadry zawodowej - do stopnia pułkownika włącznie) i okolicznościowym listem Ministra Obrony Narodowej. Natomiast tym żołnierzom, których nie można było przywrócić do służby z podanych wyżej powodów, przyznano gratyfikacje finansowe.

Podany wyżej sposób zadośćuczynienia zastosowany został również w przypadku płk. w st. spocz. Edwarda Krzyckiego, o którym mowa w artykule prasowym powołanym przez Pana Senatora Andrzeja Kaweckiego. Wymieniony oficer odzyskał stopień wojskowy podpułkownika. Przywrócono go do zawodowej służby wojskowej i awansowano na stopień pułkownika. Ponadto otrzymał jednorazową gratyfikację finansową. Przy zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej w 1991 r. (z powodu osiągnięcia granicy wieku w posiadanym stopniu wojskowym), zaliczono mu do wysługi emerytalnej okres pozostawania poza wojskiem w latach 1980-1991. Wypłacono zwiększone w związku z tym świadczenia pieniężne przysługujące przy zwolnieniu z wojska, a także naliczono znacznie wyższą emeryturę wojskową.

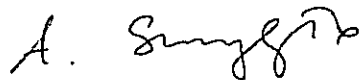
Jednocześnie informuję, że w chwili obecnej projektowana ustawa o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego znajduje się w ostatniej fazie prac parlamentarnych. Przewiduje ona rozszerzenie zakresu stosowania ustawy, przez objęcie jej przepisami działalności opozycyjnej wobec systemu komunistycznego w latach 1957-1989. Uprawnione osoby będą miały legitymację do żądania odszkodowania za poniesioną szkodę i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia pozostaję w przekonaniu, że uznaje Pan Marszałek za wystarczające i pragnę zapewnić, że resort Obrony Narodowej przywiązuje dużą wagę do kształtowania duchowego oblicza

i obywatelskich postaw żołnierzy współczesnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Służy temu między innymi upowszechnianie szczytnych tradycji polskiego oręża oraz edukacja obywatelska, mająca sprzyjać kształtowaniu postawy żołnierza – obywatela, świadomego swojej roli w społeczeństwie obywatelskim. Zaprzeczeniem wypełniania takiej roli było funkcjonowanie Sił Zbrojnych w okresie PRL, z rozbudowanym i odgrywającym dominującą rolę aparatem partyjno - politycznym. W tamtym okresie, wobec żołnierzy przejawiających aktywność obywatelską lub religijną, dopuszczano się niejednokrotnie szykan oraz nieuzasadnionych postępowań sądowych i dyscyplinarnych. Resort Obrony Narodowej podejmuje i będzie podejmował możliwe działania prawne na rzecz zadośćuczynienia i naprawienia krzywd wyrządzonych żołnierzom Wojska Polskiego walczącym o suwerenność państwa i prawa obywatelskie w okresie PRL. Przywracanie czci i honoru żołnierzom niegodzącym się na realia funkcjonowania w PRL jest wyrazem wysiłku podejmowanego w imię zachowania narodowej tożsamości Wojska Polskiego.

Z wyrazami szacunku i poważania

Aleksander SZCZYGŁO

Do wiadomości:

Pan Jacek Świdorski

Zastępca Dyrektora Departamentu
Spraw Parlamentarnych KPRM